

172 завода древесных изделий лесхозов перерабатывают такое количество древесины, которое составляет почти 80% размера ежегодно перерабатываемой лесопильно-промышленными предприятиями древесины. Таким образом заводами лесхозов вносится большой вклад в дело более полного использования древесного сырья. Но большинство заводов надо модернизировать, чтобы они стали способными выпускать такие изделия, производство которых требует более развитой технической оснащённости производства. Это требование выдвигается новой системой управления экономикой, которой предусматривается удовлетворение местных нужд на более высоком уровне, а также расширение области использования древесины.

Zágoni I.: BETRACHTUNGEN ÜBER DIE TECHNISCHEN UND WIRTSCHAFTLICHEN FRAGEN DER MASSENBEDARFSGÜTERPRODUKTIONSBERIEBE.

Die 172 Massenbedarfsgüterwerke der Staatlichen Forstwirtschaftsbetriebe bearbeiten jährlich nur um etwa 20% weniger Holz, als die Sägewerke. Dadurch tragen sie in einem bedeutendem Masse zur besseren Ausnutzung der heimischen Holzvorräte bei. Viele Betriebe sollen aber modernisiert werden, um auch zur Erzeugung von Produkten höherer Qualität geeignet zu sein. Dies erfordern im neuen ökonomischen System die Bestrebung zur befriedigenden Deckung des örtlichen Bedarfs sowie die stets zunehmenden Verwendungsmöglichkeiten des Holzes.

Az erdőhasználat fejlesztésének feladatai az új gazdaságirányítási rendben

BENEDEK ATTILA

Az erdőhasználat az erdőgazdálkodás jövedelmezőségét leginkább befolyásoló termelési ágazat. Az állami erdőgazdaságok 1950. évi 2 639 900 m³-es bruttó fakitermelése szinte állandóan emelkedve az 1965/66. gazdasági évben 3 537 344 m³-t ért el. Néhány év múltán 1980-ban számítani lehet a 7,1 millió m³-es évenkénti bruttó fatömeg kitermelésére. — A fakitermelés volumene 15 év alatt tehát csak mintegy 1/3-dal emelkedett, most pedig rövid időn belül az 1965/66. évi fatömeg kétszeresét kellene kitermelnünk. Ez a rohamos és nagyarányú felfutás a gépek és a munkások számának egyszerű megkétszerezésével több okból nem érhető el. A mennyiségi fejlesztésen túl minőségi fejlődésre is szükség van. S e fejlődésnek sokirányú egyéb feltételei is vannak.

A fakitermelés fejlesztését azonban nem a korábbi gazdaságirányítási módszerekkel, hanem az új gazdasági mechanizmus rendszerében kell megvalósítani. A fejlesztés kiterjed a fahasználatok tervezésére, végrehajtására és az értékesítésre is. Ezeket a szempontokat egymástól elválasztani, elválasztva tárgyalni nem lehet.

Fentiek előrebocsátásával most már néhány fontosabb, általános kérdést is részletesebben megvizsgálhatunk. Mivel az erdőhasználati, s ezen belül döntően a fahasználati tevékenység leginkább befolyásolja az erdőgazdálkodás jövedelmezőségét, e tekintetben kell néhány kérdést elemezni. A jövedelmezőség, vagyis a vállalati tevékenység eredménye (nyereségessége avagy veszteségessége) elsősorban és főképpen a fahasználatok során előállított termékekből elért nettó árbevételek mértékétől és a termékek előállítására fordított költségek mértékének alakulásától függ.

Az eredmény javulhat úgy, hogy

a) változatlan árbevétel mellett csökken az önköltség,

b) változatlan önköltség mellett növekednek az árbevételek, s úgy is, hogy

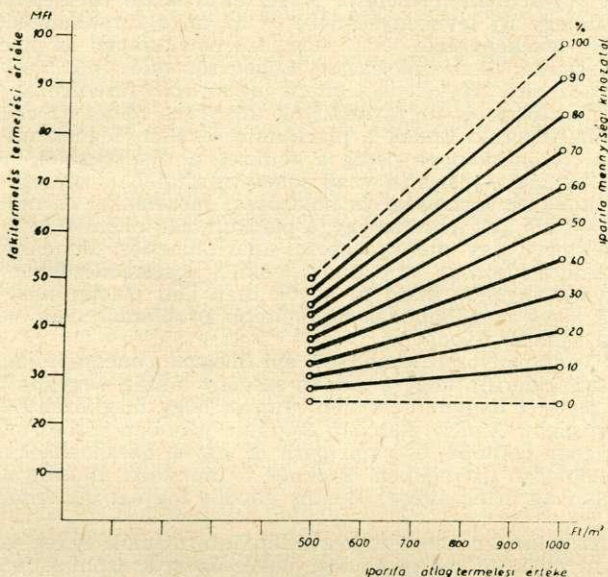
c) mind az árbevétel, mind az önköltség változik, de az árbevételek és az önköltség közötti különbség előnyösen növekedik.

Ezt az alapvető szempontot nem téveszthetjük szem elől sem az üzemi tevékenységgel, az oktatással és a kutatással, sem pedig a tervezéssel, a végrehajtással és a realizálással, valamint a gépesítéssel, a kitermelt fatömeg növelésével kapcsolatosan.

Az üzemeinkben még mindig elég általános szemlélet a fakitermelés színvonalát az iparifa kihozatali százalékkal mérni. Ez a mutatószám adott vágástervezési és végrehajtási (tényszám) adatoknak az összehasonlítására jó, azonban gazdaságok, erdőszetek, erdőgazdaságok fahasználatának összehasonlítására sem azonos gazdasági évben, sem a gazdasági évek közötti fejlődés vizsgálata szempontjából nem alkalmas, elsősorban a heterogén állományösszetétel, választékösszetétel és a faállománytól független más tényezők miatt. Mivel az új gazdasági mechanizmus olyan tényezőket is hozott, mint például a feladóállomási ár, a mozgó árrendszer, célszerűnek látszik az említett tényezők hatását összefoglaló olyan mutató felhasználása, mely közvetlen mérleget tesz lehetővé az adott vágás, erdőszet, erdőgazdaság, fafaj, választék stb. tekintetében. Erre legalkalmasabbnak látszik egy olyan mutató, melynek számlálója az iparifa elért, vagy elérhető nettó árbevétele (mondhatjuk úgy is, hogy termelési értéke), nevezője

pedig az összes vonatkozó fatömeg árbevétele (termelési értéke). Ez a mutatószám iparifa értékkihozatali mutatónak nevezhető, s százalékosan is kifejezhető. Ez a mutatószám azonos fafaj, választék, minőség és méretösszetétel esetén hasonlóan tükrözi a változásokat, mint ezelőtt az iparifa kihozatali százalék, illetve helyesebben: iparifa mennyiségi kihozatali százalék, de eltérő fafaj, választék, méret és minőség esetén is biztos útmutatást ad mind a tervezés, mind a végrehajtás tekintetében. Szorosan kapcsolódik ehhez a tény, hogy az iparifa mennyiségi kihozatalának növelése nem jár feltétlenül együtt a fakitermelés várható összes nettó árbevételének (termelési értékének) növekedésével. Nézzük meg, hogy az iparifa átlagos termelési értékének (iparifa nettó árbevétele/iparifa mennyisége) változása, illetve az iparifa mennyiségi kihozatalának (iparifa mennyisége/összes faanyag mennyisége) változása hogyan hat a fakitermelés termelési értékére (lásd ábra). Az ábrán 100 m^3 faanyag termelési értékének

A termelési érték változása

változása látható változó iparifa mennyiségi kihozatali százalék és változó iparifa átlag termelési érték mellett. Az ábráról leolvasható, hogy alacsony iparifa mennyiségi kihozatal esetén az iparifa átlagtermelési értékének növelése alig növeli a fakitermelés termelési értékét, de magas iparifa mennyiségi kihozatal esetén az iparifa átlag termelési érték növelése igen jelentős termelési érték növekedéssel jár. Mivel országosan az 1965/66. gazdasági évben a nettó összes fatömegre vonatkoztatott iparifa mennyiségi kihozatal kerekén 55% , a fakitermelés termelési értékének emelését nem annyira az iparifa mennyiségi kihozatali százalék emelésével lehet elérni, hanem sokkal inkább az iparifa átlag termelési értékének növelésével. Még abban az esetben is, ha az iparifa mennyiségi kihozatali százalék csökkenne, növekedhet a fakitermelés termelési értéke.

Mivel a fakitermelés választékösszetétele éppen az új gazdasági mechanizmusban lényegesen megváltozhat — elsősorban a feladóállomási árrendszer miatt —, a fakitermelés termelési értékének viszonylagos alakulása csak ilyen szemlélettel követhető nyomon. Hogy az állami erdőgazdaságok fakitermelésének választékösszetétele valóban megváltozhat, arra nézve elegendő, ha a bányafára gondolunk. A bányavidékektől messzebb eső fakitermelésekben kénytelenek lesznek más terméké válni a választékot, ha egyébként bányászati célokra is alkalmas faanyagot.

A fakitermelés egész területére általában vonatkozó közgazdasági szemlélet szem előtt tartásával vizsgáljuk meg fakitermelésünk tervezési kérdéseit. A kérdések két csoportra oszthatók:

- a) a választéktervezésre és
- b) a vágásszervezés-tervezésre.

A választéktervezés eddig a főhatóság által „sugalmazott”, majd kisebb módosítással elrendelt választékösszetétel alapján történt. Ez a választékösszetétel egyezett a felhasználóknak kiadott ún. szükségleti tervszámokkal, s így biztosította, hogy a tervszerűen kitermelt faválasztékok az anyagszétosztási rendszerben hivatalból kijelölt vevőkre találjanak. Az új gazdasági mechanizmus az előbbieken röviden jellemzett kötött gazdálkodási rendszer lényegét a 14 központi gazdálkodás alá vont és 10 tárca-mérleges választék helyett mindössze 3 választék esetében tartja fenn (import fenyőgömbfa, fenyőfűrészáru, bükkfűrészáru). Ezek tulajdonképpen import választékok és így erdőgazdaságaink választéktervezése azzal a teherterheléssel indul, hogy a tervezendő, majd kitermelendő választékok egyikére sem kapnak hivatalból kijelölt vevőt, hanem úgy kell összeállítaniuk választéktervüket, hogy minden választékmennyiség mögött ott legyen az erdőgazdaság közvetlen tevékenységével kikutatott vevő. Ez természetesen vonatkozik a fagyártmánytermelésre is. Az előzőekben röviden vázolt helyzet az erdőgazdaságokban egy új tevékenységnek, — az anyagforgalom eddig csak végrehajtó és regisztráló tevékenységét jóval megelőző piackutatási és piacszerzési tevékenységnek kifejlesztését teszi szükségessé. Lehet, sőt valószínű, hogy egyes választékok értékesítését központi szervek is segíteni fogják (pl.: fűrészrönk, tűzifa), de a kitermelt iparifa választékok és fagyártmányok túlnyomó részét az erdőgazdaságoknak maguknak kell elhelyezniük. Ennek a piackutató tevékenységnek meg kell előznie a választéktervezést, különösképpen pedig a konkrét, a vágásvezetők részére szóló termelési utasítások kiadását, hiszen a vevő sohasem általában kér egy választékot (pl. bányafa), hanem konkrét vastagsági és hosszúsági méretekkel és minőségi előírással. A választéktervezést elő kell készítenie egy, a piackutatást lehetővé tevő előzetes, hozzávetőleges választékterv vagy méretcsoportos iparifabecslés. Ennek az alapján lehet piackutatást végezni, elsősorban az eddigi vevőknél, s szerződéseken lekötni az általuk megvenni kívánt anyagot, majd új vevők után kell piackutatást végezni. A régi vevőkkel való új, éves megállapodás különösebb problémát nem vet fel, de az új vevők felkutatása új szerzői feladat.

Az Erdészeti Tudományos Intézet 1967. évi ülészaka megnyitóján elhangzott előadásokból világosan kiderült, hogy a „fában szegény ország vagyunk” állásponttal bizonyos mértékig fel kell hagynunk, s nem utópia, hogy megközelíthetjük a faanyaggal való önellátottságot. Ennek alapvető feltétele azonban elsősorban a többlettel jelentkező faanyagok cellulóz- és papíripari, ill. egyéb hasznosítása az ezután létesítendő új ipari feldolgozó üzemekben. Ezeknek a munkába állásáig azonban a kitermelhető többletfaanyag értékesítése jelentős gondot fog okozni erdőgazdálkodásunknak.

Az erdőgazdaságainkban szerzett közvetlen információk egyes fagyártmány cikkekre vonatkozóan gyakran máris eladási nehézségekről szólnak, ezért számos régi felhasználási mód és új felhasználási területek kikutatása válik szükségesszerűvé. Elősegítheti ez a módszer a fagyártmányok elhelyezését és így termelhetőségét, s innen visszaszámítva a fagyártmányfának mint választéknak méret és minőség szerinti tervezését és termelését. Ennek a piackutatásnak elsősorban az erdőgazdaság működési területére kell kiterjednie. Ezen a területen ezt a feladatot más szerv nem fogja elvégezni. A választéktervezés során, mivel a végleges választékterv elkészítése előtt ismertté válik a vevő és telephelye, a választékterv erdészetenkénti területileg legkedvezőbb elosztásáról is lehet gondoskodni.

Az éves választéktervnek előkészítésén és elkészítésén túl gondolni kell arra is, hogy egyes felhasználóknál olyan, főleg fagyártmányféleségeket tudnánk elhelyezni, melyek az eddig alkalmazott gépeken kívül másfajta gépi megmunkálást is igényelhetnek (pl. fűrész, esztergálás, gyalulás, esetleg a faanyag mesterséges szárítása). Ilyen esetben új gépek beállításáról is gondoskodni kell az értékesítés érdekében. Számítások szükségesek, hogy az alkalmazandó egységáruk mellett mennyi idő alatt térül meg a gépbeszerzéssel vagy üzemeltetéssel kapcsolatos költség. Ilyen esetben, de általában mindenkör célravezető, ha a vevő (vagy vevők) szükségletének több éves várható alakulását is kutatjuk, mert beruházási költségeink megtérülési idejét csak így számíthatjuk ki. Előfordulhat, hogy ilyen új választék jelentkezése esetén a szükséges új gépek kapacitásának kihasználása érdekében keresni kell még másik vagy több vevőt is, hogy a beruházás minél rövidebb idő alatt megtérülhessen. Ez utóbbi típusú tevékenységet, a piackutatással szemben, már piacszerzésnek nevezik. Az erdőgazdaságok számvitele lehetővé teszi az utókalkulációt, a piackutatásnak pedig elsősorban előkalkulációval kell majd dolgoznia a nem fix áras (maximált áras és szabad áras) termékeknél. A piackutatás és piacszerzés által produkált szerződések fogják alkotni a választéktervezés bázisait.

Ha a piackutatás, piacszerzés sikeresen működik, akkor a produkált szerződések tartalmaznak az előzetes iparifa választékösszetételnek méretileg és minőségileg

megfelelő választékokat. Így a végleges választékterv elkészítésének nincs akadály. Ha azonban a piackutatás nem tud elegendő szerződést kötni, az erdőgazdaság előtt több lehetőség áll:

- a) vagy csak az iparifa szerződésekkel lefedezett nettó fatömegre készíti el a választéktervét, s további piackutatás, szerződéskötés után készíti csak el a vágható fatömeg mértékéig a pólterveket, vagy
- b) a szerződésekkel lefedezett nettó fatömeg felül a piac ismeretében az előreláthatólag értékesíthető iparifaválasztékok figyelembevételével készíti el a választéktervet, vagy
- c) az előreláthatóan eladhatatlannak minősülő fatömeget lábön hagyja. Ez utóbbi eset tarvágásos mesterséges felújítás esetén gondot nem okoz. Felújító vágások vonatkozásában azonban mindenesetre sok problémát vet fel.

A választéktervezés módja, amint látjuk, meglehetősen el fog térni a korábbi módszerektől és nagy választéki, felhasználhatósági és előkalkulációs ismereteket tesz szükségessé.

Ilyenféle munkára erdőgazdaságainkban csak elvétele találhatunk példát a múltban, mivel erre csak egyes választékok esetében adódott szükség, esetleg csak lehetőség. Ezért e feladat elvégzésére az erdőgazdaságoknak megfelelően fel kell készülniük, illetve e feladatot máris el kell végezniük, az Egyetemen pedig a hallgatóinkat ez irányban is kell készítenünk.

A fahasználatok másik jellemző tervezési területével, a vágástervezéssel érvényben levő Erdőhasználati Utasítás is foglalkozik. Az utasítás elrendeli a 300 m³-nél nagyobb fatömegű vágásokban a vágásszervezési terv kötelező elkészítését. A gyakorlatban azonban csak az utóbbi években terjedtek el a tervek. Mivel a fakitermelés önköltségének alakulása a fakitermelés végrehajtásának gazdaságosságától, ez pedig a lehetséges megoldások, variációk közül a leggazdaságosabbnak a kiválasztásától függ, nem nélkülözhetjük az új szemléletben a több lehetséges variációval gondosan előre kidolgozott, gazdaságossági számításokkal értékelt vágásszervezési terveket, melyek közül az adott egység, elsősorban az erdészeti, vagy az erdőgazdaság vezetőinek gazdasági döntése határozza meg az alkalmazandó variációt. E kérdés fontosságát felismerve a „Fahasználatok tervezését” tárgyaló jegyzetvezetőkben már 18 oldalon tárgyaljuk a vágásszervezési tervezés kérdéseit és egy nagyobb gyakorlati példatár és szemléltető módszerek kidolgozására és kiadására készülünk.

Külön kell röviden szólnom az utóbbi években újra élenkben felmerülő vágáskoncentráls problémájáról. A vágáskoncentráls éppen a munka termelékenységének növelése, a felesleges költségtöbblettel járó átállások elkerülése érdekében szükség-szerű. Több — elsősorban levelező — erdőmérnökjelölttel készítettünk olyan diplomatervet, melyekben a vágáskoncentráls, az üzemterveken alapuló fakitermelések több éves, lehetőleg 5 éves távlati rendjének elkészítése volt a feladat. A feladatok megoldása alapján megállapítottuk, hogy a vágáskoncentráls igen jelentős lehet éppen az új gazdasági mechanizmus bevezetése miatt is, mert nagymértékben elősegíti a kitermelési, főleg energiaköltségek, de nem utolsósorban a feltárhálózatépítés beruházási költségeinek csökkentését. A nagyobb volumenű kitermelések pedig méginkább indokolják a gazdasági számításokkal alátámasztott többvariációs vágásszervezési tervek elkészítését. A vágásszervezési tervek elkészítésének különösen nagy jelentősége van és feltétlen a leggazdaságosabb technológia alkalmazására vezet a tarvágásokban.

Egyes erdőgazdaságainkban a tarvágások jelentős aránya, a vágáskoncentráls, a közgazdaságilag elemzett variációs vágásszervezési tervezés jelentős tartaléka az önköltségsökkentésnek.

A vágásszervezési tervekben alkalmazandó technológiák pontosabb meghatározására azért is szükség van, mert csak pontosan meghatározott technológiákhoz lehet a hozzájuk tartozó munkaműveleteket térben és időben megtervezni. Csak a tér- és időbeli tervezés, a megtervezett szervezet szinkron működése biztosíthatja a fakitermelés önköltségének csökkentését a jó gépkihhasználás, a folyamatos munkavégzés és a kapcsolódó munkaműveletek előfeltételeinek előrelátó biztosítása révén. Tisztában vagyunk azzal, hogy a tervekben papíron elkészített műszaki elgondolások a gyakorlat egyes vonatkozásaiban — a munkaterület rendkívül változó természeti és egyéb tényezőinél fogva — nem hajthatók végre egész pontosan, de ez más műszaki területeken is így van. Ez a körülmény nem indokolja az ilyen tervek készítésének mellőzését, sőt inkább arra utal, hogy a várható jelentősebb munkahelyi tényező változásokat is figyelembe vevő variációs terveket kellene készíteni. Az egyes vágásokban és vágástömbökben alkalmazható technológiák meghatározása nem mehet egy kaptafára. Minden egyes vágásban, vágástömbben a helyszínen felvett munkahelyi tényezők alapján kell kidolgozni az alkalmazandó technológiát, lehetséges technológiai variációkat. Esetleg egyetlen vágásterületen is két vagy többféle technológiai megoldást kell terve

venni. (Például a vágás egy részének igen eltérő munkahelyi tényezői miatt; vizes terület stb.) A technológia meghatározásában, főleg a rakodóhelyek megválasztásában (felső, közbelső, alsórakodó), a rakodók rendjének megtervezésében jelentős szerepe van a kitermelendő választékok továbbmozgatási irányának és időpontjának. Ez pedig függ a választékok vevőjétől, ill. felhasználási helyétől. Ma, amikor egyes faválasztékok szállítási határideje lényegesen eltérhet más választékok értékesítési időpontjától, logikailag is helyes, közgazdasági szempontból is egyedül célravezető az olyan technológiák megválasztása, melyek lehetővé teszik az egyes választékok minél kevesebb fakitermelési költségfelhasználással történő értékesíthetősége mellett a később értékesíthető választékok legkisebb költségű tárolását és a vágásterületeknek a felújítás elvégzésére való mihamarabbi felszabadítását. Az alkalmazott fakitermelési technológiák közül a fejlődés kétségtelenül a hosszúfás mozzgatási rendszerek és a komplexitás növelésének irányába mutat. Ezáltal egyre nagyobb jelentőséggel bírnak az alsó rakodók, ahová a felkészítési munkaműveletek zöme áthelyezhető.

A technológiák megválasztása elsősorban a rendelkezésre álló gépparktól, szállítási, értékesítési és egyéb viszonyoktól függ.

Egyetlen technológiai megoldásra sem lehet azonban általánosságban a gazdaságtalanság bélyegét rásütöni, a számára kedvező feltételek, munkahelyi és egyéb tényezők, adottságok mellett bármelyik megoldás gazdaságos lehet. A gazdaságosság eldöntését nem lehet egyedül az önköltség változásából megítélni. Amint az általános kérdésekben elemeztem, az önköltség is növekedhet, ha e növekedést felülmúlja a termelési érték növekedésének mértéke. Közlebből: egy hosszúfás alsórakodós részleges vágástéri technológia önköltsége nagyobb lehet mondjuk egy teljes vágástéri technológia önköltségénél, mert az alsórakodón történő választékolás és egyéb műveletek után igen rövid idő alatt minden repedés jellegű fahibától mentesen lehet például a rönkféleségeket értékesíteni. Ez pedig m^3 -enként az új árrendszerben már minőségi osztályonként fafaj tekintetében súlyozottan is több mint 190,— Ft árbevétel különbséget jelent. Eppen ezért a technológiák megválasztása elsősorban kiváló műszaki, szervezési ismeretekkel rendelkező, közgazdaságilag képzett erdőmérnökök elemző, tervező munkáját igényli.

Röviden szeretnék foglalkozni a fakitermelés technikai kérdéseivel. Általában elmondhatjuk, hogy fakitermeléseinkben — ez elsősorban a szakmunkásképzésnek tudható be — munkásaink megfelelő technikát alkalmaznak, jó munkamódszerrel dolgoznak. Azonban a gépesített vágástéri és rakodói munkáknál általánosan tapasztalhatjuk, hogy hazánkban a fő gépek (motorfűrész, vontatók) munkájához alig használnak segédeszközöket, melyekkel éppen a gépek teljesítményének emelését és lényegesen nagyobb biztonságát, a baleseti veszélyek elkerülését tennék lehetővé. Hosszú ideje megoldatlan már a felújító vágásokban különösképp gyakori fadóntéskor fennakadt fák lehúzására szolgáló csórló kérdése. Ugyancsak a vágástéri és a rakodói munkák termelékenységének növelésére alkalmasak a capinok, a különböző kézi emelők, az alátétfák, csákyák stb. Ezeket csak egyes erdőgazdaságokban alkalmazzák — pedig a részleges vágástéri technológiák esetén az a jogos kifogás is esleik, hogy nagy terhet kell nagy távolságokon át, esetleg felhasználatlanul hordozni. A felső, vagy egyéb rakodókra összpontosított munkaműveletek ismét felvethetik e célszerű segédeszközök alkalmazásának feltétlen szükségességét.

A fahasználat fejlesztésével kapcsolatban ismerttettem néhány fontos és időszerű kérdést. A rendelkezésre álló tér korántsem tette lehetővé a részletesebb tárgyalást, sem azt, hogy a fahasználat fejlesztésére vonatkozó más fontos kérdéseket is felvevsek.

Az eddig elmondottakból is világosan kitetszik azonban, hogy a fahasználat fejlesztése az Egyetemen eddig oktatott ismereteknél jóval több műszaki és közgazdasági ismeretet kíván meg.

A tárgyalat fejlesztési feladatok megoldása, különösen pedig az erdészetek fahasználati műszaki vezető erdőmérnökeinek irányítása, az erdőgazdaságok fahasználati tevékenységének összefogása, szervezése, ellenőrzése, valamint erdőrendezősségi, erdőtervezési és egyéb munkaterületeken a fahasználatokat érintő feladatok korszerű, gazdaságos megoldása az erdőhasználati ismereteknek sok speciális részletismerettel való kibővítését, elmélyítését teszi szükségessé. Ebből a célból kezdeményezte Egyetemünk a szakmérnök-képzés és elsősorban éppen az erdőhasználati szakmérnök-képzés megszervezését. A 2 éves levelező és államvizsga után szakmérnöki oklevelet adó szakmérnök-képzés megszervezése megindult, most már erdőgazdálkodásunk vezető szerveinek és erdőhasználati tevékenységet végző erdőmérnökeinknek megfelelő hozzáállásán és továbbtanulási szándékán fordul meg, hogy Egyetemünk e kezdeményezése milyen mértékben járulhat hozzá erdőhasználatunk fejlesztéséhez és ezáltal erdőgazdálkodásunk jövedelmezőségének lényeges emeléséhez.